

Van de redactie – Redactioneel

De geopolitieke stormen van het moment laten het verleden niet ongemoeid. Eind augustus stemde de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in met een voorstel van de 55 leden van de Afrikaanse Unie om – waar dat kan – de Equal Earth-kaart te gebruiken in plaats van de Mercatorprojectie. Gerardus Mercators belangrijke cartografische innovatie vond haar oorsprong in de Lage Landen tijdens een periode van onstuimige Europese expansie, en werd zelf mede-aanjager van die expansie. Het gegeven dat Mercators projectie de verder van de evenaar verwijderde gebieden uitvergroot en de dichter bij de evenaar gelegen gebieden doet krimpen, is dan ook van meer dan alleen symbolische betekenis, en in die zin past het aannemen van het voorstel van leden van de Afrikaanse Unie in een trend van het corrigeren van historische vertekening. De gewichtigste tegenstem binnen de Algemene Vergadering kwam van de Verenigde Staten, die uiteraard niet konden accepteren dat de straks door de VN gebruikte wereldkaart een blijvend commentaar biedt op de slogan ‘Make America Great Again’. Aanhankelijkheid aan historisch gevormde geografische aanduidingen was in ieder geval geen reden voor het Noord-Amerikaanse verzet. Slechts enkele dagen voor de stemming in de VN veranderde Trump per presidentieel decreet de naam van Lake Ontario in Lake America, om zo een lopende tarievenstrijd tussen de VS en Canada een schijn van kracht bij te zetten. Voor toekomstige historici was het daarmee weer een vruchtbaar kwartaal, en het is niet moeilijk om alvast een paar creatieve boektitels te verzinnen voor werk over de grote kaartenstrijd van 2026.

De kluchtigheid van de wereldpolitiek was voor de redactie van *BMGN – Low Countries Historical Review* niet de reden om in te stemmen met het voorstel van Yasco Horsman en Kees Ribbens om een forum te wijden aan historische stripverhalen. In de afgelopen decennia zijn strips en grafische romans uitgegroeid tot een serieus en volwaardig medium voor de disseminatie van historische kennis. Internationaal kwam dit tot uiting in canonieke werken als Art Spiegelmans *Maus* in de jaren tachtig over de Holocaust en Joe Sacco's grafische werk over onder andere Palestina vanaf de jaren negentig. Sindsdien groeide de productie van hoogwaardige *graphic novels* exponentieel. Maar hoe ontwikkelde het genre van het historische stripverhaal zich eigenlijk in de Lage Landen, waar vooral in België de stripcultuur gedurende de twintigste eeuw tot grote bloei kwam?

Het forum dat Horsman en Ribbens samenstelden behandelt zowel een van de meest iconische ‘traditionele’ humoristische strips als de nieuwere generaties stripverhalen die aandacht geven aan complexe historische thema's zoals kolonialisme, fascisme, collaboratie en verzet. Het eerste gebeurt in een bijdrage van Michel De Dobbeleer die de lezer meeneemt in de wereld van *Suske en Wiske*, om de veranderende functies van gepopulariseerd verleden in de verhalen van de serie te duiden. Rik Spanjers behandelt de manieren waarop Nederlandse en Belgische striptekenaars in *graphic novels* het collaboratieverleden van hun eigen voorouders tijdens de Tweede Wereldoorlog verbeelden,

en Eeva Langeveld beschouwt hoe Nederlandstalige striptekenaars omgaan met het koloniale verleden in Indonesië, waarbij het zeker niet zo is dat alle recentere verhalen een duidelijke keuze maken voor postkoloniale of dekoloniale verhaallijnen en beeldtaal. De inleiding van Horsman en Ribbens en de epiloog door Maaheen Ahmed plaatsen de ontwikkelingen van de Nederlandse en Belgische historische stripcultuur in een breder en internationaal perspectief.

Een forum over stripgeschiedenis kan uiteraard niet alleen maar bestaan uit tekst. De redactie is bijzonder verheugd dat Tobi Dahmen, de bekroonde maker van historische non-fictiestrips, bereid was om speciaal voor dit forum een origineel beeldverhaal te creëren dat zijn eigen, subjectieve kijk geeft op de wijze waarop hij als stripmaker omgaat met bronnen en historische kennis. Zijn stripverhaal wordt vergezeld door een korte tekstuele toelichting, terwijl een venster uit de strip ook het omslag van de gedrukte *BMGN* siert. Daarnaast verschijnt op de website van *BMGN – LCHR* een podcast waarin gastredacteuren Horsman en Ribbens in gesprek met diverse experts uit de Lage Landen de inhoud van het forum nog verder uitdiepen.

Naast dit vernieuwende forum over een vorm van publieksgeschiedenis die in *BMGN – LCHR* nooit eerder op deze manier aandacht kreeg, bevat het nummer een belangrijk onderzoeksartikel over een onderwerp met grote betekenis voor het huidige debat over de opvang en integratie van vluchtelingen. Suzan Abozyid en Liesbeth Rosen Jacobson ontleden in ‘Civilising the “Uncivilised”: Race and Class in Integration Policies for Indo-European Migrants in the Netherlands, 1952-1960’ het beleid rond het heropvoedingsproject Het Witte Dorp. Het artikel laat zien hoe in de doelstelling van het dorp en de behandeling van zijn uit voormalig Nederlands-Indië ‘gerepatrieerde’ inwoners beleidsnoties over ‘onmaatschappelijke’ arme witte families een nieuwe geracialiseerde en gegenderde draai kregen. Het Witte Dorp werd zo een proeftuin voor later Nederlands beleid rond armoede, integratie en minderheden.

Extra punten voor de lezer die het dorp kan aanwijzen op de Equal Earth-kaart.

Namens de redactie,

PEIJJN BRANDON

From the editors – Editorial

The geopolitical turmoil of the moment does not leave the past untouched. At the end of August, the United Nations General Assembly approved a proposal by the 55 members of the African Union to use, where possible, the Equal Earth map instead of the Mercator projection. Gerardus Mercator’s significant cartographic innovation originated in the Low Countries during a period of turbulent European expansion, and became itself a driving force behind that expansion. The fact that Mercator’s projection enlarges areas further from the equator whilst shrinking those closer to it is therefore of more than just symbolic significance; in this sense, the adoption of the proposal by members of the African Union fits into a trend of correcting historical bias. The most significant vote against the proposal in the General Assembly came from the United States, which naturally could not accept that the world map soon to be used by the UN would serve as a permanent commentary on

the slogan 'Make America Great Again'. In any case, attachment to historically established geographical designations was not the reason for the North American opposition. Just a few days before the vote at the UN, Trump changed the name of Lake Ontario to Lake America by presidential decree, in order to lend a semblance of strength to an ongoing tariff dispute between the United States and Canada. For future historians, this was yet another fruitful quarter, and it is not difficult to come up with a few creative book titles for works on the great map battle of 2026.

The farcical nature of world politics was not, however, the reason why the editorial team of *BMGN – Low Countries Historical Review* agreed to Yasco Horsman and Kees Ribbens' proposal to dedicate a forum to history comics. In recent decades, comics and graphic novels have evolved into a serious and fully-fledged medium for the dissemination of historical knowledge. Internationally, this was reflected in canonical works such as Art Spiegelman's *Maus* in the 1980s about the Holocaust and Joe Sacco's graphic works on, amongst other topics, Palestine from the 1990s onwards. Since then, the production of high-quality graphic novels has grown exponentially.

But how did the genre of history comics actually develop in the Low Countries, where comics culture flourished particularly in Belgium during the twentieth century? The forum compiled by Horsman and Ribbens covers both one of the most iconic 'traditional' humorous comics and the newer generations of graphic novels that address complex historical themes such as colonialism, fascism, collaboration, and resistance. The former is explored in a contribution by Michel De Dobbeleer, who takes the reader into the world of *Suske en Wiske* to interpret the changing roles of the popularised past within the stories in the series. Rik Spanjers examines the ways in which Dutch and Belgian comics artists depict the collaboration of their own ancestors during the Second World War in graphic novels, whilst Eeva Langeveld considers how Dutch-language comics artists deal with the colonial past in Indonesia – noting that it is certainly not the case that all more recent stories make a clear choice in favour of postcolonial or decolonial storylines and visual language. The introduction by Horsman and Ribbens and the epilogue by Maaheen Ahmed situate the developments of Dutch and Belgian history comics within a broader, international perspective.

Naturally, a forum on history comics cannot consist solely of text. The editorial board is particularly delighted that Tobi Dahmen, the award-winning creator of historical non-fiction comics, was willing to create an original comic especially for this forum, offering his own subjective perspective on how he, as a comics artist, engages with sources and historical knowledge. His comic is accompanied by a brief explanatory text, whilst a panel from the comic also adorns the cover of the printed *BMGN*. In addition, a podcast is available on the *BMGN – LCHR* website in which guest editors Horsman and Ribbens explore the forum's content in greater depth in conversation with various experts from the Low Countries.

Alongside this innovative forum on a form of public history that has not previously received much attention in *BMGN – LCHR*, the issue contains an important research article on a subject of great significance to current debates on the reception and integration of refugees. In 'Civilising the "Uncivilised": Race and Class in Integration Policies for Indo-European Migrants in the Netherlands, 1952-1960', Suzan Abozyid and Liesbeth Rosen Jacobson analyse the policies surrounding the re-education project Het Witte Dorp. The

article demonstrates how, in the village's objective and the treatment of its inhabitants who had been 'repatriated' from the former Dutch East Indies, policy notions regarding 'anti-social' poor white families took on a new racialised and gendered dimension. Het Witte Dorp thus became a testing ground for subsequent Dutch policy on poverty, integration and minorities.

Bonus points for any reader who can locate the village on the Equal Earth map.

On behalf of the editorial board,

PEPIJN BRANDON